

Põnevate õitega veenuseking

Põnev õis: all sussike, selle taga uhke puri.

Veenusekinga võib pidada meie kõige ilusama käpalise – kauni kuldkinga – kaugel maal elavaks sugulaseks. Temast on aretatud tuhandeid kodus kasvatamiseks sobivaid sorte.

Veenusekinga (*Paphiopedilum*) perekonna levila ulatub Himaalajast läbi Kagu-Aasia kuni Uus-Guinea ja Saalomoni saarteni. Paljud liigid kasvavad seal metsa all huumusrikkal pinnasel. Perekonnas leidub ka tüüpilisi pealiskõrvi, kelle elupaigaks on puude sammaldunud tüved või oksad. Mõned liigid lepivad väga õhukese mullakihi kaljudel või vulkaanilistel nõlvadel, kus päike paistab neile lagipähe ning neid räsivad tuuled-vihmad.

Perekonna teadusliku nime esimehe pool *Paphos* on Veenuse sünnikoha nimi, teine pool *pedilon* tähendab väikest kingakest.

Õis meelitab tolmeldaja lõksu

Õieleht, mida teiste orhideede puhul nimetatakse huuleks, on veenusekingal muutunud väikese puukinga või põie sarnaseks. Sussikese kohal uhkelt püsti seisvat õielehte kutsutakse purjeks või lipuks.

Kaks omavahel kokkukasvanud õielehte jäävad sussi taha, kaks külgedele. Viimased on sageli märgistatud täppide, näsakeste ja karvakestega.

Selline keerukas õis on hea näide orhideede nutikusest tolmeldajate ligimeelitamisel, et neid oma huvides ära kasutada. Kingakese kannas

on lame plaadike, mis tundub kärbesle olevat munemiseks sobiv paik. Maandumisel selgub aga ootamatult, et plaat on vastikult libe, ning õnnetu kärbes potsatab sussi sisse.

Lõksust viib välja ainult kitsas karvane rada. Seda mööda pääseda üritavale kärbesle kleepuvad aga selga õietolmu pallid. Järgmises õies oma seiklusi korrates jätab tolmeldaja õietolmu täpselt emakasuudmele ning võtab turjale uue tolmupaki.

On ka mitmeõielisi sorte

Erakordselt põnevad õied võluvad mitte ainult putukaid, vaid ka inimesi. Veenusekingad on maailmas üks kõige laialdasemalt kasvatatavaid orhideeperekondi. Aastate jooksul on aretatud tuhandeid kodus kasvatamiseks